

Omzendbrief met betrekking tot noodslachtingen van als landbouwhuisdier gehouden hoefdieren

Referentie	PCCB/S32/GDS/952588	Datum	14/05/2014
Huidige versie	2.0	Van toepassing vanaf	01/06/2014
Trefwoorden	Noodslachtingen, slachthuizen, als landbouwhuisdier gehouden hoefdieren.		

Opgesteld door	Goedgekeurd door
De Smedt Griet, attaché	Diricks Herman, directeur-generaal

1. Doel

Deze omzendbrief heeft als doel de reglementaire vereisten toe te lichten m.b.t. noodslachtingen van als landbouwhuisdier gehouden hoefdieren.

Deze omzendbrief compileert de vereisten die uiteengezet werden in de voormalige nota's van 16.01.2006 (PCCB/S2/GDS/116619), 03.04.2006 (PCCB/S2/GDS/123956), 27.04.2006 (PCCB/S2/GDS) en 19.02.2009 (PCCB/S2/GDS/279933). ~~De genoemde nota's worden bijgevolg ingetrokken.~~

2. Toepassingsgebied

Noodslachtingen van als landbouwhuisdier gehouden hoefdieren.

3. Referenties

3.1. Wetgeving

Verordening (EG) nr. 853/2004 van het Europees Parlement en de Raad van 29 april 2004 houdende vaststelling van specifieke hygiënevoorschriften voor levensmiddelen van dierlijke oorsprong.

Verordening (EG) nr. 854/2004 van het Europees Parlement en de Raad van 29 april 2004 houdende vaststelling van specifieke voorschriften voor de organisatie van de officiële controles van voor menselijke consumptie bestemde producten van dierlijke oorsprong.

Koninklijk besluit van 22 december 2005 tot vaststelling van aanvullende maatregelen voor de organisatie van de officiële controles van voor menselijke consumptie bestemde producten van dierlijke oorsprong.

3.2. Andere

/

4. Definities en afkortingen

5. Noodslachtingen

Verordening (EG) nr. 853/2004 legt de regels vast op het vlak van de noodslachtingen.

5.1. Wat zijn noodslachtingen?

Verordening (EG) nr. 853/2004 omschrijft noodslachtingen als het **slachten** (buiten een slachthuis) **van voor het overige gezonde dieren die een ongeval hebben gehad en daardoor om welzijnsredenen niet levend naar het slachthuis kunnen worden vervoerd** (bijlage III, sectie I, hoofdstuk VI).

In alle andere gevallen waarin een dier buiten het slachthuis is gedood, komt dit dier niet in aanmerking om mits keuring tot de voedselketen te worden toegelaten.

Om tot een noodslachting te kunnen besluiten, dient bijgevolg **gelijktijdig** voldaan te zijn aan de volgende voorwaarden:

1. **het dier moet een ongeval hebben gehad.**

Een ongeval is een plotse, onvoorziene of onverwachte gebeurtenis die schade of letsel veroorzaakt bij het dier. Een ongeval vereist meestal onmiddellijke actie van degene die het dier onder zijn hoede heeft.

2. **het dier moet gezond zijn op het ogenblik van het ongeval.**

Het dier:

- mag niet lijden aan of ervan verdacht worden te lijden aan een ziekte;
- moet vrij zijn van geneesmiddelenresiduen. Wachtijden dienen gerespecteerd te worden.

3. **het dier is om welzijnsredenen niet geschikt voor transport** en kan/mag dus niet levend naar het slachthuis worden vervoerd.

Bijvoorbeeld: een dier met één of meerdere gebroken ledematen, verlamningsverschijnselen, grote verwondingen, ...

~~Tegenover de Belgische regelgeving die tot 31 december 2005 toepasselijk was, betekent dit bijgevolg een belangrijke inperking.~~

Komen dus niet ~~meer~~ in aanmerking: buiten het slachthuis gedode en gekeelde dieren die ziek zijn of die in onmiddellijk doodsgevaar verkeren of een dreigend gevaar opleveren voor personen of goederen of nog de geslachte dieren die werden gelijkgesteld met in nood geslachte dieren, namelijk de dieren die afgemaakt werden, zonder dat de slachtingsaangifte gedaan werd of die niet werden onderworpen aan de antemortemkeuring of buiten een slachthuis zijn geslacht terwijl ze verplicht aan keuring zijn onderworpen.

Dieren die niet aan al de bovenvermelde voorwaarden voldoen, komen niet in aanmerking voor een noodslachting buiten het slachthuis. Hieronder worden, bij wijze van voorbeeld, een aantal gevallen opgesomd waarbij het dier niet in aanmerking komt voor een noodslachting:

- een dier dat is gestorven, ook als dit ten gevolge van een ongeval zou zijn, bv. een dier dat zichzelf verhangen heeft in de stal;

- een dier dat lijdt aan baarmoederontsteking, longontsteking, buikvliesontsteking, gewrichtsontsteking, infecties, rugpijn/lumbago, darmobstructie, moeilijke ademhaling, liesbreuk, lebmaagdilatatie, hartfalen, prolaps van de baarmoeder, vermoedelijke TSE, ... of enige andere aandoening die kan doen twifelen aan de geschiktheid voor menselijke consumptie van het vlees, zelfs als het dier toevallig ook een poot breekt. Koortsigheid alleen al volstaat!
- een sterk vermagerd dier, want dat wordt geacht ziek te zijn;
- een dier dat is behandeld met antibiotica of andere geneesmiddelen en zich nog in de wachtermijn bevindt;
- een dier dat wordt afgemaakt omdat het agressief is of een dreigend gevaar vormt voor personen of goederen.

Al deze dieren zijn na hun dood (al of niet door afmaking) **voortaan** onherroepelijk bestemd voor destructie. De eigenaar of houder mag of moet ze eventueel om welzijnsredenen (laten/doen) afmaken, maar mag ze na afmaking niet (laten/doen) overbrengen naar het slachthuis. Trouwens de exploitant van het slachthuis mag in deze omstandigheden de geslachte dieren zelfs niet aanvaarden in zijn slachthuis. Zowel de veehouder als de exploitant van het slachthuis zijn immers **onder de nieuwe verordening** zelf verantwoordelijk voor de veiligheid van hun inbreng en activiteit in het verloop van de voedselketen.

Eens de veehouder tot het besluit komt dat de voorwaarden voor noodslachting zonder beletsels vervuld zijn en dat hij tot de actie zal overgaan, dienen onderstaande voorwaarden te worden nageleefd.

5.2. Voorwaarden.

5.2.1. Antemortemkeuring.

Alvorens het dier wordt geslacht, dient een erkende dierenarts een antemortemkeuring van het dier te verrichten. Een dier dat dus niet levend is beoordeeld door een dierenarts is uitgesloten voor noodslachting. De bijgeroepen dierenarts zal oordelen of een noodslachting aangewezen of aanvaardbaar is. Hij houdt rekening met de 3 basisvereisten en met zijn conclusie wat betreft de potentiële geschiktheid voor de consumptie.

5.2.2. Het dier dient **gedood te worden **door verbloeding na te zijn bedwelmd**.**

Levende dieren kunnen dus nooit als “noodslachting” naar het slachthuis worden gestuurd.

5.2.3. Transport naar het slachthuis.

Het geslachte en verbloede dier dient zonder nodeloos uitstel onder hygiënische omstandigheden naar het slachthuis te worden vervoerd. Tevens dient er rekening mee gehouden dat de verordening oplegt dat alle dieren schoon moeten zijn bij aanvoer in het slachthuis. De keurder kan/moet in voorkomend geval de slachting van vuile dieren weigeren indien de exploitant in gebreke blijft om op dit punt zijn verantwoordelijkheid op te nemen.

De maag en de darmen mogen bij noodslachting ter plaatse onder toezicht van de dierenarts worden verwijderd, evenwel zonder verdere uitslaching. Verwijderde ingewanden moeten het geslachte dier naar het slachthuis vergezellen, en worden aangeduid als afkomstig van dat dier.

Indien er tussen de slacht en de aankomst bij het slachthuis meer dan twee uur verstrijkt, moet het dier gekoeld worden, tenzij de weersomstandigheden een actieve koeling overbodig maken (omgevingstemperatuur van 4°C of lager).

Indien het dier bij aankomst in het slachthuis niet onmiddellijk of niet minstens binnen twee uur na het slachten op het bedrijf van herkomst wordt uitgeslacht, dient ook daar eveneens de koeling toegepast. Alle delen van het geslachte dier moeten ter keuring aangeboden worden (bv. peritoneum en buikvet mogen niet verwijderd worden om de negatieve effecten van een laattijdige evisceratie of van peritonitis te verdoezelen).

5.2.4. Documenten – verklaringen.

Naast de identificatiedocumenten en eventueel andere verplichte documenten, dienen de in nood geslachte dieren bij hun transport naar het slachthuis vergezeld te gaan van een **verklaring van de veehouder én een verklaring van de dierenarts**.

De verordening bepaalt het volgende:

“Een verklaring van de exploitant van het levensmiddelenbedrijf die het dier heeft gefokt, waarin de identiteit van het dier, de toegediende geneesmiddelen voor diergeneeskundig gebruik of andere behandelingen die het dier heeft ondergaan, de data van toediening of behandeling en wachttijden zijn vermeld, dient het naar het slachthuis gebrachte geslachte dier te vergezellen.

Een verklaring van de dierenarts waarin het gunstige resultaat van de antemortemkeuring, de datum en het tijdstip van en de reden voor de noodslachting, naast de aard van de door de dierenarts op het dier toegepaste behandeling zijn vermeld, dient het naar het slachthuis gebrachte geslachte dier te vergezellen.”

De vervoerdocumenten, met de verklaringen van de veehouder en de dierenarts, zijn voor deze laatste verkrijgbaar bij Dierengezondheidszorg Vlaanderen vzw (www.dgz.be) en Arsia asbl (www.arsia.be). De dierenarts stelt het ter beschikking van de veehouder die hem ter beoordeling van het tot noodslachting bestemde dier heeft geroepen zodat deze zijn luik kan invullen en ondertekenen. Slechts nadat de veehouder dit heeft gedaan en de dierenarts (voor zover hij dit kan nagaan) heeft vastgesteld dat de aangebrachte gegevens waarheidsgetrouw zijn, vult de dierenarts het voor hem bestemde luik in, ondertekent het en stelt het als vervoerdocument ter beschikking van de veehouder.

De documenten moeten duidelijk leesbaar, bij voorkeur in drukletters, ingevuld worden. De nodige aandacht dient besteed te worden aan het volledig invullen van de verklaringen.

De vermelding van de toegediende geneesmiddelen in luik A (verklaring van de veehouder) en luik B (verklaring van de erkende dierenarts) van het vervoerdocument heeft betrekking op de geneesmiddelen die de laatste 2 maanden werden toegediend. De bijgeroepen dierenarts dient effectief in de registers van de veehouderij na te kijken welke geneesmiddelen in deze periode werden toegediend.

Door de veehouder dient voedselketeninformatie (VKI) te worden bezorgd aan het slachthuis. Voor een deel bestaat er een overlapping van de gegevens die de exploitant dient te bezorgen in het kader van een noodslachting enerzijds en van de VKI anderzijds, met name de gegevens m.b.t. het geneesmiddelengebruik. Daarom mag de veehouder, in voorkomend geval, voor de toegediende geneesmiddelen op het noodslachtingsdocument verwijzen naar de VKI die het dier vergezelt.

Met het oog op een verantwoorde keuring, legt de verordening (EG) nr. 853/2004 ook op om de reden van de noodslachting steeds zorgvuldig op te geven. De bijgeroepen dierenarts heeft in deze materie meer verantwoordelijkheid op te nemen dan alleen maar zijn cliënt ter wille te zijn. Hij/zij besluit tot het uitvoeren van een noodslachting en vermeldt zijn/haar vaststellingen en beweegredenen daartoe in het luik B (verklaring van de erkende dierenarts).

5.2.5. Keuring en bestemming van het vlees.

~~De procedures voor keuring (observatie, laboratoriumanalyses), het specifiek gezondheidsmerk (driehoek) en de bestemming van het vlees (exclusief de nationale markt) blijven grosso modo behouden zoals voor het van toepassing worden van verordening (EG) nr. 853/2004.~~

Vlees voortkomend van noodslachtingen wordt in het slachthuis aan een bijzondere procedure onderworpen (observatie, laboratoriumanalyses). Eventueel kan de keurder instructies opleggen over het gebruik van het vlees (bv. alleen voor aanmaak van verhitte vleesproducten).

Vanaf 01.06.2014 dient het vlees dat voortkomt van een noodslachting en dat geschikt werd bevonden voor menselijke consumptie te worden bekleed met het ovale gezondheidsmerk. Dit betekent dat het vlees vanaf 01.06.2014 wordt toegelaten tot het intracommunautaire handelsverkeer.

~~De beperking tot de nationale markt houdt ook in dat dieren die een noodslachting buiten een slachthuis hebben ondergaan, niet naar een slachthuis in een andere lidstaat mogen worden gebracht.~~

6. Bijlagen

/

7. Overzicht van de revisies

Overzicht van de revisies van de omzendbrief		
Versie	Van toepassing vanaf	Reden en omvang van de revisie
1	07/11/2012	-
2	01/06/2014	Inwerkingtreding van <u>verordening</u> (EU) nr. 218/2014: art. 1, 2) en art. 2, (1).